

Dosarul nr. 2ra-1615/22
2-20083471-01-2ra-09112022

Prima instanță - (Judecătoria Orhei, sediul Central) jud: A. Romanăș
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru

D E C I Z I E

16 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Sandu Gheorghe și Bogaciiov Vladimir,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sandu
Gheorghe și Bogaciiov Vladimir împotriva Societății cu Răspundere Limitată
„Tehnoif-Agro” cu privire la anularea ordinelor de concediere, restabilirea la locul
de muncă, plata despăgubirilor materiale și morale și compensarea cheltuielilor de
judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2022,

c o n s t a t ă:

La 16 iulie 2020, avocatul Spalatu Veaceslav, acționând în numele și
interesele lui Sandu Gheorghe și Bogaciiov Vladimir, a depus cerere de chemare în
judecată împotriva SRL „Tehnoif-Agro” cu privire la anularea ordinelor de
concediere, restabilirea la muncă, plata despăgubirilor materiale și morale și plata
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a indicat că la data de 1 ianuarie 2019 a fost încheiat
contractul individual de muncă nr. 10 între Sandu Gheorghe, salariat și SRL
„Tehnoif-Agro”, angajator.

Conform contractului dat, în corespundere cu pct.1.1, salariatul s-a obligat să
îndeplinească funcția de brigadier la brigada de tutun.

Conform pct.1.2 lit. b) perioada contractului individual de muncă a fost una
determinată, și anume, pe perioada cuprinsă între data de 1 ianuarie 2019 și data de
31 decembrie 2019, iar conform pct.4.1 al contractului individual de muncă, pentru
munca prestată salariul angajatului a fost stabilită în mărime de 4 500 lei.

După expirarea contractului individual de muncă nr.10 data de 1 ianuarie 2019, încheiat în privința reclamantului/salariatului Sandu Gheorghe, acest contract s-a prelungit automat și tacit pe o perioadă nedeterminată or, atât până la expirare cât și după expirarea contractului nici angajatorul și nici salariatul nu și-au manifestat dorințele de a înceta raporturile juridice de muncă sus vizate, continuitatea raporturilor juridice de muncă fiind probate prin tabelele de pontaj pentru perioada decembrie 2019 – februarie 2020 și bonurile de plăți salariale lunare pentru perioada ianuarie – februarie 2020.

La data de 24 martie 2020 administrația SRL „Tehnoif-Agro” a adus la cunoștință reclamantului Sandu Gheorghe, ordinul nr. 18 din data de 7 martie 2020, cu privire la lichidarea brigăzii de tutun și reducerea statului de personal, fapt confirmat prin semnătura reclamantului cu mențiunile sus vizate în registrul intern al companiei, după care acestuia din urmă i s-a eliberat copia de pe extrasul Ordinului nr.18 din data de 7 martie 2020 sus menționat.

Ordinul nr. 18 din data de 7 martie 2020, a fost emis de către administrația SRL „Tehnoif-Agro”, ce a motivat că, ramura tutunului ani la rând aduce pierderi colosale în urma producerii tutunului și anume în anul 2018 – s-au evaluat pierderi în mărime de 1011,1 mii lei, iar în anul 2019 – 402,4 mii lei, totodată, menționând faptul că, contractul individual de muncă nr.10 din 1 ianuarie 2019, a expirat la data de 31 decembrie 2019.

Tot în ordinul nr. 18 din data de 7 martie 2020, se indică că, conform Regulamentului cu privire la preavizarea sub semnătură a salariatului de reducerea statului de personal, reclamantul Sandu Gheorghe a fost concediat din funcția deținută încă din data de 14 februarie 2020, unde se indică că urmează să i se achite indemnizația de eliberare din serviciu conform art.186 din Codul muncii.

La fel, s-a relatat că, tot la data de 1 ianuarie 2019 a fost încheiat și contractul individual de muncă nr. 09 între Bogaciov Vladimir, salariat și SRL „Tehnoif-Agro”, angajator, conform căruia în corespundere cu pct.1.1, salariatul s-a obligat să îndeplinească funcția de agronom.

Conform pct.1.2 lit. b) al contractului individual de muncă, perioada acestuia a fost una determinată și anume, pe perioada cuprinsă între data de 01 ianuarie 2019 și data de 31 decembrie 2019, iar conform pct.4.1 al contractului individual de muncă, pentru munca prestată salariul angajatului Bogaciov Vladimir, a fost stabilită în mărime de 5 000 lei.

După expirarea contractului individual de muncă nr. 09 din 01 ianuarie 2019, încheiat în privința reclamantului/salariatului Bogaciov Vladimir, acest contract s-a prelungit automat și tacit pe o perioadă nedeterminată or, atât până la expirare cât și după expirarea contractului nici angajatorul și nici salariatul nu și-au manifestat dorințele de a înceta raporturile juridice de muncă sus vizate, continuitatea raporturilor juridice de muncă fiind probate prin tabelele de pontaj pentru perioada decembrie 2019 – februarie 2020 și bonurile de plăți salariale lunare pentru perioada ianuarie – februarie 2020.

La 24 martie 2020 administrația SRL „Tehnoif-Agro” a adus la cunoștință reclamantului Bogaciov Vladimir, ordinul nr.19 din data de 7 martie 2020, cu privire la lichidarea funcției de agronom și reducerea statului de personal, fapt

confirmat prin semnătura reclamantului cu mențiunile sus vizate în registrul intern al companiei, după care acestuia din urmă i sa eliberat copia de pe extrasul ordinului nr.19 din data de 7 martie 2020 sus menționat.

Ordinul nr. 19 din data de 07 martie 2020, a fost emis de către administrația SRL „Tehnoif-Agro” motivând că, în legătură cu micșorarea suprafețelor de pământ și a numărului de culturi și anume, ramurile tutunului reduse, legumele nu se produc de 4 ani, livezile nu se prelucrează de 2 ani, s-a propus reducerea de personal și anume a funcției de agronom deținută de reclamantul Bogaciov Vladimir, fiind mai puțin calificat în postura dată, totodată, menționând faptul că, contractul individual de muncă nr.09 din data de 1 ianuarie 2019 și-a expirat termenul la data de 31 decembrie 2019.

În Ordinul nr. 19 din data de 7 martie 2020, se mai menționează că, conform Regulamentului cu privire la preavizarea sub semnătură a salariatului de reducerea statului de personal, reclamantul Bogaciov Vladimir, a fost concediat din funcția deținută încă din data de 14 februarie 2020, unde se indică că urmează să i se achite indemnizația de eliberare din serviciu conform art.186 din Codul muncii.

Reprezentantul reclamanților consideră că aceștia au fost concediați ilegal din funcțiile deținute în cadrul SRL „Tehnoif-Agro”, prin ordinele nr.18 și nr.19 din 7 martie 2020, fiindu-le încălcate drepturile privind posibilitatea de a munci.

A menționat că după data de 31 decembrie 2019 când au expirat contractele individuale de muncă nr.09 și nr.10 din data de 1 ianuarie 2019 pe numele reclamanților Sandu Gheorghe și Bogaciov Vladimir, raporturile juridice de muncă cu SRL „Tehnoif-Agro” au continuat tacit, deoarece nici una dintre părțile raporturilor de muncă nu au cerut încetarea acestor raporturi.

Ținând cont de faptul că raporturile juridice de muncă între reclamanții Sandu Gheorghe și Bogaciov Vladimir cu pârâțul SRL „Tehnoif-Agro” au continuat tacit, și nu au fost perfectate în formă scrisă, aceste raporturi de muncă se consideră a fi prelungite cu angajatorul pe o durată nedeterminată, fapt confirmat și prin tabelele de pontaj pentru perioada decembrie 2019 – februarie 2020 și bonurile de plăți salariale lunare pentru perioada ianuarie – februarie 2020.

Prin urmare, consideră că contrar prevederilor art. 81 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Codul muncii, SRL „Tehnoif-Agro” a emis ordinele de concediere a reclamanților Sandu Gheorghe și Bogaciov Vladimir la data de 7 martie 2020, ultimii fiind concediați din funcțiile deținute începând cu 14 februarie 2020, pe când ordinele de concediere au fost aduse la cunoștință reclamanților abia la data de 24 martie 2020, în care nici nu au fost indicate articolele corespunzătoare din legislația muncii privind concedierea lor.

Încetarea raporturilor de muncă între reclamanții Sandu Gheorghe și Bogaciov Vladimir și SRL „Tehnoif-Agro” s-a datorat inițiativei angajatorului în temeiul art. 86 alin. 1 lit. b) și c) din Codul muncii, pentru motivele lichidării unității angajatorului persoană juridică și reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate, fapt specificat expres în ordinele de concediere contestate nr. 18 și 19 din data de 7 martie 2020.

Declară că, articolul 86 din Codul muncii (cu completările și modificările operate) stabilește mai multe temeiuri de desfacere a contractului individual de

muncă din inițiativa angajatorului, printre care și lit. b) lichidarea unității sau încetarea activității angajatorului persoană fizică. Susține că, legislația muncii nu conține noțiunea de „lichidare a unității”.

De aceea, la soluționarea acestor litigii se vor aplica normele codului civil, care determină modul de lichidare a persoanei juridice.

Temei de concediere a salariatului în legătură cu lichidarea unității servește hotărârea organului competent de lichidare a unității sau hotărârea instanței de judecată.

Lichidarea unității atrage concedierea tuturor salariaților acesteia.

Consideră că, la caz, urmează a fi verificat dacă a avut loc lichidarea brigăzii de tutun și lichidarea funcției de agronom conform speței.

Mai indică că, în cazul lichidării brigăzii de tutun și a funcției de agronom, angajatorul SRL „Tehnoif-Agro” era obligat să emită un ordin (dispoziție, decizie, hotărâre) cu privire la lichidarea unității și să preavizeze, sub semnătură, salariatul cu 2 luni înainte de lichidarea unității, acordându-i salariatului cel puțin o zi liberă pe săptămână, cu menținerea salariului mediu, pentru căutarea unui alt loc de muncă (art.184 CM), acțiuni/inacțiuni ce nu au fost întreprinse de către pârât în privința reclamanților.

Este de opinia că pârâtul în mod conștient a emis cu încălcări ordinile nr.18 și 19 din data de 7 martie 2020, ceea ce demonstrează rea credința acestora de a-și onora obligațiunile contractuale.

Estimează că suma de câte 50 000 lei pentru fiecare dintre reclamanți este o sumă echitabilă și suficientă pentru a acoperi suferințele morale cauzate reclamanților Sandu Gheorghe și Bogaciou Vladimir prin acțiunile/inacțiunile ilegale ale pârâtului, iar potrivit normelor juridice citate mai sus, raportate la dispozițiile art.1422 alin. 1-2 și art.1423 alin. 1-2 Cod civil, nu este unul vindicativ și punitiv, iar încasarea unei sume mai mici ar fi inechitabilă în raport cu atentarea inadmisibilă a pârâților asupra dreptului fundamental al reclamantului de a munci.

La fel, din contul SRL „Tehnoif-Agro” urmează a fi încasate cheltuielile de judecată suportate de reclamant pentru asistența juridică acordată de avocat în această cauză, necesitatea fiind determinată de dreptul reclamanților de a beneficia de o apărare calificată, iar caracterul rezonabil al acestor compensații este determinat de volumul de lucru prestat de avocat prin implicarea complexă pe cauza respectivă, începând cu etapa prejudiciară, întocmirea cererii de chemare în judecată cu participare în cardul ședințelor de judecată ce vor urma.

La 5 aprilie 2021, reprezentantul SRL „Tehnoif-Agro”, avocatul Adrian Guțanu, a înaintat cerere privind excepția de tardivitate asupra cererii de chemare în judecată.

În susținerea cererii, a invocat că, conform prevederilor art. 355 Codul muncii, cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată în termen de 3 luni de la data când salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său.

A indicat că Sandu Gheorghe și Bogaciou Vladimir au adresat cererea prin intermediul apărătorului lor tocmai la 20 iulie 2020, adică cu depășirea termenului de 3 luni din momentul aducerii la cunoștință a ordinelor sus menționate, întrucât

modificarea unei situații ca urmare a expirării termenului de prescripție, este incomparabilă cu principiul securității raporturilor juridice.

La fel, a menționat că reclamanții nici nu au solicitat repunerea în termen, iar în cazul unei astfel de solicitări din partea reclamanților o consideră neîntemeiată și în raport cu prevederile legale urmează a fi respinsă.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 12 aprilie 2021, s-a respins cererea reprezentantului SRL „Tehnoif-Agro”, cu privire la excepția de tardivitate.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 17 septembrie 2021, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Sandu Gheorghe și Bogaciov Vladimir.

S-a anulat Ordinul nr. 18 din 7 martie 2020 ”Cu privire la lichidarea brigăzii de tutun și reducerea statului de personal” emis de SRL „Tehnoif-Agro” în privința lui Sandu Gheorghe

S-a repus Sandu Gheorghe în funcția deținută în cadrul SRL „Tehnoif-Agro”, până la concediere.

S-a încasat din contul SRL „Tehnoif-Agro” în beneficiul lui Sandu Gheorghe, salariul pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă (07.03.2020-17.09.2021), cu calcularea și reținerea din această sumă a plăților obligatorii la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale și asigurarea obligatorie medicală, unde cuantumul salariului lunar de bază fiind în sumă de 4 500 lei, ținându-se cont de plata indemnizației achitată la eliberarea din serviciu.

S-a încasat din contul SRL „Tehnoif-Agro” în beneficiul lui Sandu Gheorghe un salariu mediu lunar al ultimului, ceia ce constituie suma de 4 500 lei, cu titlu de prejudiciul moral cauzat.

S-a încasat din contul SRL „Tehnoif-Agro” în beneficiul lui Sandu Gheorghe suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru asistență juridică.

S-a anulat Ordinul nr. 19 din 7 martie 2020 ”Cu privire la lichidarea funcției de agronom și reducerea statului de personal” emis de SRL „Tehnoif-Agro” în privința lui Bogaciov Vladimir.

S-a repus Bogaciov Vladimir în funcția deținută în cadrul SRL „Tehnoif-Agro”, până la concediere.

S-a încasat din contul SRL „Tehnoif-Agro” în beneficiul lui Bogaciov Vladimir salariul pentru întreaga perioadă de absență forțată de muncă (07.03.2020-17.09.2021), cu calcularea și reținerea din această sumă a plăților obligatorii la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale și asigurarea obligatorie medicală, unde cuantumul salariului lunar de bază fiind în sumă de 5 000 lei, ținându-se cont de plata indemnizației achitată la eliberarea din serviciu.

S-a încasat din contul SRL „Tehnoif-Agro” în beneficiul lui Bogaciov Vladimir un salariu mediu lunar al ultimului, ceia ce constituie suma de 5 000 lei, cu titlu de prejudiciul moral cauzat.

S-a încasat din contul SRL „Tehnoif-Agro” în beneficiul lui Bogaciov Vladimir suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru asistență juridică.

În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 24 septembrie 2021 SRL „Tehnoif-Agro” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Orhei, sediul Central, din 17 septembrie 2021.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2022, s-a admis cererea de apel declarată de SRL „Tehnoif-Agro”.

S-a casat integral hotărârea Judecătorei Orhei, sediul Central, din 17 septembrie 2021 și încheierea Judecătorei Orhei, sediul Central, din 12 aprilie 2021, adoptate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sandu Gheorghe și Bogaciov Vladimir împotriva SRL „Tehnoif-Agro” cu privire la anularea ordinelor de concediere, restabilirea la locul de muncă, plata despăgubirilor materiale și morale și compensarea cheltuielilor de judecată, și s-a emis o încheiere nouă după cum urmează:

S-a admis cererea SRL „Tehnoif-Agro” cu privire la excepția de tardivitate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sandu Gheorghe și Bogaciov Vladimir împotriva SRL „Tehnoif-Agro” cu privire la anularea ordinelor de concediere, restabilirea la locul de muncă, plata despăgubirilor materiale și morale și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Sandu Gheorghe și Bogaciov Vladimir împotriva SRL „Tehnoif-Agro” cu privire la anularea ordinelor de concediere, restabilirea la locul de muncă, plata despăgubirilor materiale și morale și compensarea cheltuielilor de judecată, ca tardivă.

La 31 octombrie 2022, Sandu Gheorghe și Bogaciov Vladimir au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului, au invocat că decizia este pasibilă de a fi casată în baza temeiurilor prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. a) din Codul de procedură civilă.

În context, a indicat că instanța de apel nu a aplicat normele juridice speciale, derogatorii de la prevederile generale. Și anume, instanța de apel în mod eronat a considerat că termenul de prescripție privind contestarea acțiunilor angajatorului, a început a curge din data de 24 martie 2020, iar termenul limită prin prisma prevederilor art. 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, a fost data de 24 iunie 2020, iar acțiunea a fost înaintată în judecată la data de 16 iulie 2020, fapt confirmat prin ștampila Poștei Moldovei aplicată pe plic (f.d.33).

Or, în susținerea prezentei concluzii, instanța de apel s-a axat doar pe normele generale referitoare la termenele de prescripție și anume art. 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii.

Cu toate acestea, însă, instanța de apel a neglijat faptul că prin art. 1 al Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență, publicată la data de 17 martie 2020 în Monitorul Oficial nr. 86 la art. 96, s-a declarat „stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie - 15 mai 2020.

Iar potrivit art. 3 al aceleiași Hotărâri, dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sunt obligatorii și executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

Conform art. 4, toate dispozițiile emise de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova intră în vigoare din momentul emiterii.

Prin urmare, la data de 18 martie 2020 a fost emisă Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova care la pct. 8 dispunea că se stabilesc măsuri specifice în domeniul justiției pe perioada instituirii stării de urgență, conform anexei.

Iar potrivit pct. 1 al anexei la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență, termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020.

Astfel, potrivit actelor emise de către Parlamentul Republicii Moldova și Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, toate termenele de prescripție în perioada 17 martie - 15 mai 2020 au fost suspendate.

În acest sens, recurenții au susținut că au făcut cunoștință cu ordinele contestate la data de 24 martie 2020, adică în perioada în care era declarată stare de urgență și în perioadă în care termenele de prescripție erau suspendate, iar curgerea acestora nu avea loc și nu putea începe.

Prin urmare, termenul de prescripție de contestare a ordinelor vizate a început să curgă abia la data de 15 mai 2020. Iar, în temeiul art. 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, termenul de 3 luni expira la data de 15 august 2020.

Deci, cererea de chemare în judecată, depusă de către recurenții Sandu Gheorghe și Bogaciov Vladimir la data de 16 iulie 2020 se înscria în interiorul termenului de prescripție pentru contestarea Ordinului nr. 18 și nr. 19 din 7 martie 2020. Mai mult ca atât, fiind în interiorul termenului legal de depunere a acțiunii, nu era necesar să solicite repunerea în termen, or acesta a respectat termenul legal.

În concluzie, a invocat că instanța de apel, la emiterea deciziei din 14 aprilie 2022 nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume nu a aplicat Hotărârea Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020, Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, acte care conțineau prevederi legale derogatorii de la dispozițiile generale privind curgerea termenului de prescripție privind înaintarea unei acțiuni în contestarea ordinelor angajatorului.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Referitor la termenul de declarare a recursului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, copia deciziei integrale a instanței de apel nu a fost expediată recurenților, iar o altă dovada legală de recepționare a acestora lipsește la dosar.

În cererea de recurs, Sandu Gheorghe și Bogaciov Vladimir au menționat că au recepționat decizia la 21 septembrie 2022.

Totodată, completul nu poate reține ca fiind comunicată decizia avocatului. Or, potrivit materialelor cauzei, avocatul Spalatu Veaceslav nu i-a reprezentat pe recurenți la Curtea de Apel Chișinău, ei participând personal. Necătând la acest

fapt, decizia motivată nu le-a fost expediată la adresa de domiciliu menționată în cererea de chemare în judecată.

Din acest motiv, completul de judecată consideră că recursul depus la 31 octombrie 2022, a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Curtea Supremă de Justiție a comunicat SRL „Tehnoif-Agro” cererea de recurs la 9 noiembrie 2022 (vol. II, f.d.20).

Prin referința din 24 noiembrie 2022, SRL „Tehnoif-Agro” a solicitat declararea recursului drept inadmisibil, ca fiind depus cu încălcarea termenului de prescripție.

Prin încheierea din 22 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Sandu Gheorghe și Bogaciiov Vladimir a fost considerat admisibil.

În conformitate art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Art. 444 din Codul de procedură civilă, prevede că recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) și alin. (2) lit. a) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și

obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Art. 239 din Codul de procedură civilă, statuează că hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Examinând recursul declarat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2022, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs și referință, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei și trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, pentru considerentele ce vor fi arătate în continuare.

Pornind de la argumentele recursului, completul constată că într-adevăr, instanța de apel greșit a tras concluzii referitor la faptul că cererea de chemare în judecată a fost depusă peste termenul de 3 luni, stabilit la art. 355 alin. (1) lit. a) Codul muncii.

Or, la emiterea deciziei din 14 aprilie 2022, instanța de apel a neglijat faptul că prin Hotărârea Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență, publicată la data de 17 martie 2020 în Monitorul Oficial nr. 86 la art. 96, s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie - 15 mai 2020.

Conform art. 3 din Hotărârea Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020, Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sunt obligatorii și executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

Conform art. 4 din Hotărâre, toate dispozițiile emise de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova intră în vigoare din momentul emiterii.

În conformitate cu pct. 8 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova din 18 martie 2020, se stabilesc măsuri specifice în domeniul justiției pe perioada instituirii stării de urgență, conform anexei.

Iar potrivit pct. 1 al anexei la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență, termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă,

iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020.

Astfel, potrivit prevederilor menționate, toate termenele de prescripție în perioada 17 martie - 15 mai 2020 au fost suspendate.

Deci, la cazul din speță, instanța de apel în mod eronat a considerat că termenul de prescripție privind contestarea ordinelor emise de SRL „Tehnoif-Agro”, a început a curge din data de 24 martie 2020, iar termenul limită prin prisma prevederilor art. 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, a fost data de 24 iunie 2020.

În susținerea prezentei concluzii, instanța de apel s-a axat doar pe prevederile art. 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, ignorând prevederile Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 și ale Dispoziției nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

Astfel, în speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că atât Sandu Gheorghe, cât și Bogaciov Vladimir au luat cunoștință cu Ordinele nr. 18 și nr. 19 din 7 martie 2020, la data de 24 martie 2020, contra semnătură (f.d.22-22 verso), adică în perioada în care era declarată stare de urgență și în perioadă în care termenele de prescripție erau suspendate, iar curgerea acestora nu avea loc și nu putea începe.

Prin urmare, termenul de prescripție de contestare a ordinelor vizate a început să curgă abia la data de 15 mai 2020. Iar, în temeiul art. 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, termenul de 3 luni expira la data de 15 august 2020.

De aceea, cererea de chemare în judecată depusă de către recurenții Sandu Gheorghe și Bogaciov Vladimir la data de 16 iulie 2020 se încadrează în interiorul termenului de prescripție prevăzut de art. 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii.

În circumstanțele constatate și expuse supra, instanța de recurs apreciază ca fiind justă concluzia recurenților că la emiterea deciziei din 14 aprilie 2022, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume nu a aplicat Hotărârea Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 și Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, care conțineau prevederi legale derogatorii de la dispozițiile generale privind curgerea termenului de prescripție privind înaintarea unei acțiuni în contestarea ordinelor angajatorului.

Această ipoteză profilează incertitudinea concluziei date de instanța de apel, care rezultă din judecarea formală a cauzei, fapt ce constituie o violare a articolului 6 § 1 CEDO și a dreptului litiganților la un proces echitabil. Or, actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

Față de cele ce preced, se stabilește că concluzia instanței de apel cu privire la respingerea acțiunii ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție este neîntemeiată, fiind cert că instanța de apel a omis să aplice dispozițiile legale incidente speței.

Ca consecință, această circumstanță este apreciată de către complet drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, or instanța de apel nu s-a expus cu privire la fondul cererii de apel.

În circumstanțele constatate și expuse supra, instanța de recurs reține că faptele relatate generează admiterea recursului declarat, casarea deciziei contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, pentru examinarea în fond a cererii de apel.

În conformitate cu art. 444 și 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) din Codul de procedură civilă Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Sandu Gheorghe și Bogaciov Vladimir.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2022, emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sandu Gheorghe și Bogaciov Vladimir împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Tehnoif-Agro” cu privire la anularea ordinelor de concediere, restabilirea la locul de muncă, plata despăgubirilor materiale și morale și compensarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța apel, la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea apelului în fond în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Viorica Puica

Oxana Parfeni

Aliona Donos

Ion Malanciuc